

Obsah

ÚVOD

Špionáž Nemcov v New Yorku

(Slavomír Michálek)

11

I. LETOPISY, ANÁLY

LESKY, POKLESKY A ŠKANDÁLY, CHOROBY A PODVODY

Chiméra svojej doby

Menej známe aspekty diela a života svätého Bernarda z Clairvaux

(Dušan Zupka)

19

Phyllis na Aristotelovi, žena na diabli

Ženy nad mužom a diabol v ženách v sexuálnych kontextoch

z 11. – 16. storočia

(Marek Druga)

29

Voľba richtára v stredoveku

(Žofia Lysá)

43

„Počúvaj a vlaš si do duše túto reč!“

Ako stredovekí vzdelanci radili uhorským a českým panovníkom

(Tomáš Homola)

51

Boli v 16. storočí v Bratislave mešity?

(Michal Bada)

62

Trainspotting na Budatínskom panstve
Tri príklady súdnej praxe z rokov 1641 – 1706
(Ivan Chylák)
72

**Komplikované peňažno-majetkové prevody, dlhy na hranici bankrotu
a správne politické presvedčenie v živote karieristu Ladislava Szent-Iványa**
(Tomáš Janura)
85

II. NAŠE DLHÉ 19. STOROČIE
ZO ŽIVOTA DETÍ, MUŽOV I ŽIEN, KORUPCIA, HRY,
BANKROTÝ I VYDIERANIA

Vážne i nevážne o ženách
Výber z „noriem“ o usmerňovaní žien v modernej dobe
(Daniela Kodajová)
105

**Prvé svedectvo o pyramídovej hre alebo čo prezrádza
ponuka z roku 1803**
(Eva Kowalská)
116

Od Paríža po Istanbul, od Štokholmu po Alžír, a medzitým aj v Prešporku
Poľskí agenti na ceste k obnove samostatného štátu po roku 1831
(Oliver Zajac)
124

Ako v Prešporku nové divadlo stavali
(Jana Laslavíková, Jana Luková)
133

Vo fraku a s cylindrom
Stereotypné zobrazenia obyvateľa Prešporka v 19. storočí
(Jana Magdaléna Májeková)
145

Nepokojný život grófa Mikuláša Zaya
(Štefan Gaučík)
158

Samuel Czambel – muž, ktorý sa zdanlivo vymykal všetkým rámcom...

(László Vörös)

173

Dobrodružstvo na železnici

Nečakané stretnutie Milana R. Štefánika s maďarským poslancom

Györgyom Szmrecsányim

(József Demmel)

187

**III. DVE VEĽKÉ VOJNY A ŽIVOT MEDZI NIMI
POLITIKA, KULTÚRA A EKONOMIKA, DIPLOMACIA,
OSOBNOSTI A NEPOKOJNÝ SVET**

Na prahu dospelosti

Príbehy zo života dvoch modranských sirôt

(Peter Macho)

199

Priekopníci motorizmu na cestách aj necestách

(Michal Ďurčo)

210

Strelba, sledovanie, hádky a predsa ctihodný politik

Príhody a skúsenosti z verejného pôsobenia Emila Stodolu

(Lukáš Krajčír)

223

Obhorené fúzy, zblúdilé kravy i tragédie s fatálnymi následkami

Nehody na kysuckých železničiach v medzivojnovom období

(Veronika Pauková)

238

Balada družstevná

(Katarína Haberlandová)

249

Prefikvané Česky verus skromné a utiahnuté Slovenky

Stanislav Mečiar o nebezpečenstve zmiešaných

slovensko-českých manželstiev v roku 1934

(Matej Hanula)

260

Pomáhal rozbíjať Česko-Slovensko

Život a kariéra Wenera Göttsha
(Michal Schvarc)

270

**Péage alebo absurdné situácie v železničnej doprave
na konci 30. a začiatku 40. rokov 20. storočia**

(Patrik Beňuš)

279

Bitka o hrad Itter

Najčudnejšie bojové stretnutie druhej svetovej vojny

(Jakub Drábik)

292

Gottwald je svině – kráva – vůl

Príbeh Imricha Erösa – účastníka druhého a tretieho československého odboja

(Martin Posch)

304

**IV. NA VLNÁCH STUDENEJ VOJNY
SLOVENSKO, ČESKOSLOVENSKO A STUDENÝ SVET,
VÝCHOD KONTRA ZÁPAD – ZÁPAD KONTRA VÝCHOD**

Projekt UNRRA a povojnové Slovensko 1945 – 1947

(Slavomír Michálek)

315

Lietadlá slobody z roku 1948

Prvé úteky „západniarov“, bývalých členov RAF,
z komunistického Československa

(Slavomír Michálek)

329

Before and after

Politické harakiri Vlada Clementisa

(Slavomír Michálek)

340

**„Americký brouk“ alebo pokus imperialistov z Wall Streetu
o ohrozenie československej úrody zemiakov**

(Slavomír Michálek)

352

„Zítř se bude tančit všude...“

(Vlasta Jaksicsová)

365

Európa na prahu atómového veku

(Slavomír Michálek)

375

Ako zbrane z Československa pre Guatemalu rozohriali studenú vojnu

(Dušan Segeš)

389

Superveľmoci a ich atómový svet

(Slavomír Michálek)

408

Deň, keď zomrela hudba („*The day when music died*“)

O páde lietadla v roku 1959, pri ktorom zahynuli muzikanti Buddy Holly,

Ritchie Valens a The Big Bopper

(Peter Bystrický)

423

„Eto vaše delo“

Dubčekova jar očami Západu podľa *Memoranda CIA* z 24. júla 1968

(Slavomír Michálek)

447

„They like it, but only because they ignore most of it...“

Zložitý vzťah spoločnosti k modernej architektúre na príklade divadelných stavieb
z druhej polovice 20. storočia

(Laura Krišteková)

458

Tri ikony moderných nemeckých dejín

Konrad Adenauer, Willy Brandt, Helmut Kohl

(Slavomír Michálek)

467

Boj po vojne

Ideologické konflikty na pamätníku 1. československého
armádneho zboru na Dukle

(Petra Hudek)

484

NAMIESTO ZÁVERU
Legendárne mačky a ich ľudia
(Anna Fundárková)
499

VÝBER POUŽITEJ LITERATÚRY
514